

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Ribe Kathedralskole

i Juli 1877.

Ribe.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1877.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Ribe Katedralskole

i Juli 1877.

Skolefterretninger for 1876—77.

Af Rektor M. Krarup.

Ribe.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1877.

Efterretninger
om
Ribe Kathedralskole
for Skoleaaret 1876—77.
Af **M. Krarup.**

1. Skolens Examina i 1876.

Afgangsexamen. Til denne indstillede sig VI Klases 3 Disciple. Den skriftlige Del foretoges i Overensstemmelse med det af Ministeriet under d. 22de Maj udsendte trykte Skema d. 15de og 16de Juni; den mundtlige Del afholdtes efter det fra Inspektionen udgaede Skema d. 10de, 11te og 12te Juli. Som Meddommere vare tilstede Inspektionens Medlem Prof. Steen i Dansk, Fransk, Engelsk og Naturlære, Docent Dr. V. Thomsen i Oldnordisk, Latin, Græsk og Historie.

Opgaverne ved den skriftlige Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet (fri Opgave).
Hvorvidt er den Sætning sand: Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette?

2. Udarbejdelse i Modersmaalet (bunden Opgave). Hvilke ere de vigtigste Anvendelser i den nyere Tid af Naturkræfterne til Udvikling af Samfærselesmidlerne?

3. Oversættelse fra Latin til Dansk. L. Æmilius Paulus consul Perseum Macedonum regem apud Pydnam consecutus est. Hora diei iam ad meridiem vergebat; iter multo pulvere et incalescente sole factum erat; lassitudo et sitis iam sentiebatur et meridie æstum magis accensurum utrumque apparebat. Statuit sic affectos, quamvis dimicandi studio arderent alacresque signum poscerent, recenti atque integro hosti non obii-cere. Qvod consilium quum multi tacite improbarent,

Nasica unus ex omnibus ausus est monere consulem, ne hostem, qui certamen fugiendo priores imperatores ludificatus erat, manibus emitteret. Verendum esse, ne, si nocte abeat, sequendus maximo labore ac periculo in intima Macedoniæ sit, æstasque sicut prioribus ducibus per montes vagando circumagatur. Consul alio tempore se rationes redditurum promisit; nunc auctoritate veteris imperatoris contentum esse iussit. Postero die talem orationem habuit. Et tibi, P. Nasica, et quicumque idem, quod tu, occultius senserunt, non gravabor reddere dilatæ pugnæ rationem. Nam tantum abest, ut me hesternæ quietis poeniteat, ut servatum a me exercitum eo consilio credam. In qua me opinione sine causa esse ne quis vestrum credat, recognoscat, agendum, mecum, quam multa pro hoste et adversus nos fuerint. Iam omnium primum, quantum numero nos superent, neminem vestrum nec ante ignorasse et hesterno die explicatam intuentes aciem animadvertisse certum habeo. Ex hac nostra paucitate quarta pars militum præsidio impedimentis relicta erat; nec ignavissimum quemque relinqui ad custodiam sarcinarum scitis. Sed fac omnes una fuisse; parvum hoc tandem esse credimus, quod ex his castris, in quibus hac nocte mansimus, exituri in aciem hodierno aut summum crastino die, si ita videbitur, diis bene iuvantibus sumus? Nihilne interest, utrum militem, quem neque viæ labor hodie neque operis fatigaverit, integrum in tentorio suo arma capere iubeas, an longo itinere fatigatum et opere fessum, madentem sudore, ardentibus siti faucibus, ore atque oculis repletis pulvere, torrente meridiano sole, hosti obicias recenti, qui nulla re ante consumptas vires ad proelium afferat? Qvis, pro deum fidem, ita comparatus vel iners atque imbellis fortissimum virum non vincat?

4. Fransk Stil. En Mand, som ikke kan læse,

er i de forenede Stater en Sjældenhed, som aldrig træffes iblandt dem, der ere fødte i Landet. De ulykkelige Emigranter repræsenterer alene den gamle Verdens sørgelige Uvidenhed, og fra den anden Generation af findes Ligevægten gjenoprettet. De forenede Staters politiske Forfatning gjør den elementære Undervisning til en absolut Nødvendighed. Man har set og man ser endnu store Monarkier, mægtige Aristokratier støttede til et uvidende Folk; et Demokrati holder sig kun, hvis det tilstaaer enhver Borger Midlerne til at lære med Forstand at opfylde de Pligter, som det har paalagt dem. Forstandige Mænd i de forenede Stater dele slet ikke den besynderlige Illusion hos dem, der i det simple Menneskenavn se en politisk Adkomst; de forstaa, at man fødes ikke som Statsborger, men at man bliver det. I det amerikanske Demokrati er Opdragelsen desuden ikke betragtet alene som en politisk Nødvendighed, den er ogsaa anset for en Tømme, et socialt Forebyggelsesmiddel. Man troer der, og med megen Ret, at jo mere Undervisningen uddeles med Gavmildhed, desto mere Sikkerhed har man imod de Forbrydelser og de Lidenskaber, som Uvidenhed og Elendighed avle. Hvad Loven straffer, forebygger Opdragelsen.

De forenede Stater, les États-unis. At træffes, se rencontrer. Ligevægten, le niveau. Gjør d. e. Underv. til en abs. Nødv. oversæt. gjør af d. e. U. en abs. N. At støtte til, appuyer sur. At holde sig, se conserver. At tilstaa, accorder. Forstandig, sensé. Adkomsten, le titre. I „fødes som“ oversættes „som“ ikke. Tømmen, le frein. Forebyggelsesmidlet, le préservatif. At uddele, distribuer. Gavmildheden, la libéralité. Sikkerheden, la garantie. At avle, engendrer. At forebygge, prévenir.

Examens Udfald ses af omstaaende Liste.

	Udarb. i Modersm. (fri)	Udarb. i Modersm. (bunden)	Oldnordisk.	Latin, skriftl.	Latin mundtl. (i det læste)	Latin mundtl. (ikke læst)	Græsk	Fransk	Engelsk	Historie	Naturlære.	Points	Hovedkarakter
V. C. Kiær	σ ÷	σ	ug ÷	σ	mg	mg ÷	mg ÷	σ +	mg +	mg +	mg	88	Første
J. A. Ohrt	σ	tσ +	mg	σ ÷	σ ÷	σ	σ	σ ÷	mg ÷	σ +	σ ÷	65	Anden
J. F. Bartholin	σ ÷	tσ	σ ÷	tσ ÷	σ ÷	mg ÷	σ	tσ ÷	mg ÷	σ ÷	σ	42	Tredie

Skolens **Hovedexamen** afholdtes efter det Skema, som fandtes aftrykt i Indbydelsesskriftet for 1876.

Ved IV Klasses Examen var Prof. Steen Meddommer i Matematik og Fransk, Dr. V. Thomsen i Latin, Dr. Warming i Naturhistorie, Geografi og Tysk. Af Klassens 5 Disciple, som alle vare af den sproglig-historiske Linie, opflyttedes de 4 efterat have opnaaet det fornødne Antal Points i de Fag, Klassen afslutter, i V Klasse; den ene af dem, som blev syg i Examens Løb, maatte efter Cirk. 29 Aug. 1873 fuldende denne i det ny Skoleaars første Dage. Klassens 5te Discipel, Hans Petersen, afgik fra Skolen efter fuldendt Prøve med Vidnesbyrd om at have bestaaet denne med 50 Points.

De fra Ministeriet tilsendte Opgaver ved IV Klasses skriftlige Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. Columbus og Cortez

2. Latinsk Stil. Det er bekjendt, hvor haarde Krige Julius Cæsar førte for at besejre Pompejus og hans Venner. Da han i Aaret 49 før Christi Fødsel var gaaet over Floden Rubico, der holdtes for Italiens Grænse, og nærmede sig Rom, forlod Pompejus Italien og samlede en stor Hær i Grækenland og Macedonien. Cæsar drog først til Spanien, hvor Afranius og Petreius, to af Pompejus's Venner stode i Spidsen for en Hær, og efter store Vanskeligheder og Farer sejrede han over dem. Fire Aar senere, da Pompejus var bleven dræbt og hans Venner slagte i den romerske Stats andre Provinser, forsøgte Pompejus's to Sønner Cneius og Sextus at gjøre Cæsar Modstand nærved Munda, en By i Spanien. I dette Slag kom Cæsar i en saa stor Fare, at han sagde, at han tilforn havde kæmpet for Sejren, men nu kæmpede for sit Liv. Dog forlod

Lykken ham ikke, og han vendte som Sejrherre tilbage til Rom. Men han, som havde været uovervunden i Krigen, blev i det følgende Aar myrdet i det romerske Senat af sine Fjender.

Grænse, finis. At staa i Spidsen for, præesse. At gjøre Modstand, resistere.

3. Arithmetik. 1) Volumen V af en Kugle med Radius r er $V = \frac{4}{3} \pi r^3$.

En halvkugledannet Skaal har en Radius paa 4 Tommer. Hvor meget vejer den Mælk, der kan fylde Skaalen, naar et Maal Mælk vejer 1,031 Gange saa meget som samme Maal Vand, og en Kubikfod Vand vejer 61,832 \hat{u} ? Hvor meget mindre vil Skaalens Indhold komme til at veje, naar $\frac{1}{10}$ af Mælken erstattes ved Vand?

En Kubikfod = 1728 Kubiktommer. Der anvendes Logarithmer.

2) At finde x og y af $x + \frac{1}{y} = 2a$

$$y + \frac{1}{x} = \frac{2}{a}$$

3) Hvilke Grundformler gjælde for Differensrækker (arithmetriske Progressioner)? Hvor mange Størrelser vedkommende Rækken maa der være givne, for at den kan være ganske bestemt? Kan man bestemme en Differensrække, naar det tredie Led er 5, det sjette 14 og det sidste 1001? Hvor stor er Summen af Leddene i denne Række?

4. Geometri. 1) Der tegnes en Firkant ABCD, som ikke kan indskrives i en Cirkel. Derpaa konstrueres en anden Firkant med Vinkelspidserne A, B, C, med samme Areal som ABCD og indskrevet i Cirklen om Trekanten ABC. Kan Opgaven altid løses? Hvor mange Opløsninger kan der faas? — 2) Bevis, at Kvadraterne paa en retvinklet Trekants Katheter forholde sig som

deres Projektioner paa Hypotenusen. Naar en Cirkels Diameter er delt i to Stykker, der forholde sig som $1 + \sqrt{\frac{1}{2}}$ til $1 - \sqrt{\frac{1}{2}}$, hvad er da Forholdet imellem de to Korder i den ene Halvcirkel, som have Stykkerne til Projektioner? Forholdet skal have det simplest mulige Udtryk. — 3) I et Kvadrat er indskrevet en Cirkel, og der er slaet Cirkelbuer fra de fire Vinkelspidser som Centrer med den halve Kvadratside som Radius. Bevis, at Arealet indenfor de fire Cirkelbuer er ligesaa stort som det Areal, der ligger imellem Kvadratet og den indskrevne Cirkel, og angiv hvilken Del af hele Kvadratets Areal hver af disse Dele udgjør, naar man regner med Archimedes's Bestemmelse af Forholdet imellem Cirkelns Periferi og Diameter. Der forlanges ordentlige Figurer; de, der have haft geometrisk Tegning, maa trække dem op.

Halvaarsexamen for indeværende Skoleaar holdtes i Tiden umiddelbart før Juleferien fuldstændig med samtlige Klasser.

Den 11te Maj f. A. blev Skolen præsenteret i Gymnastik og Skydning for Gymnastikinspektøren Kammerherre Wegener.

Seminarist Jens Riis, der af Ministeriet havde faaet Tilladelse til, naar Rektor deri var enig, her ved Skolen at underkaste sig en Prøve i to af de nyere Sprog for derved at udfylde sin Seminaristexamen saaledes, at han opnaaede Ret til at indstille sig til Afgangsexamen, aflagde d. 13de Januar denne Prøve i Engelsk og Fransk; for Engelsk erholdt han Karakteren $mg\div$, for Fransk $g+$.

D. 27de Marts d. A. indstillede A. N. Bertelsen sig til den for Farmaceuter befalede Prøve i Latin og bestod denne med Karakteren Godt †.

2. Lærerpersonalet

er i Skoleaarets Løb ikke undergaaet nogen Forandring.

3. Disciplene.

Da forrige Aars Indbydelsesskrift udsendtes, talte Skolen 47 Disciple. Af disse udmeldtes til 1ste Juli V. Petersen af V Klasse; som anført, dimitteredes 3, medens 1 forlod Skolen efter at have bestaaet IV Klases Examen; desuden udmeldtes de 3 Brødre H. P. S. L. Gudme af III, O. J. Gudme af II, A. E. H. Gudme af I Kl. formedelst Faderens Forflyttelse, og R. C. Schiøler af I Kl. udtoges midlertidig af Helbredshensyn. Derefter vare tilbage i Skolen 38.

Fra 15de August optoges i II Kl. 1 Discipel, i I Kl. 8, saa at Skoleaaret begyndte med 47 Disciple. I Aarets Løb ere fremdeles optagne i II st. Kl. R. C. Schiøler i II Realkl. A. R. Thygesen, i I Realkl. P. C. G. Siegumfeldt, A. Boysen og K. L. Boysen. Derimod udmeldtes til 1 Decbr. V. Wolf af II Realkl. og G. Svensson af I Realkl.; til 1 Maj V. J. Kinch af V Kl.; i Maj A. A. Kinch af III Kl.

Skolen tæller saaledes for Øjeblikket 48 Disciple.

De 3 nederste Klasser opføres her i den Orden, hvori de sad i April Maaned; det efter Navnet tilføjede Nummer angiver Disciplens Plads efter Middelkarakteren

for Aaret. De 3 øverste Klasser, i hvilke der ikke gives daglige Karakterer, opføres i den Orden, de indtage efter Udfaldet af Halvaarsexamen. De, om hvem intet særligt tilføjes, ere studerende af den sproglig-historiske Linie. Ved dem, der ere optagne i dette Skoleaar, anføres Fødselsdagen. Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor Hjemstedet ikke er nævnt, er det Ribe.

VI KLASSE.

1. Balslev, Christian Vilhelm Julius (Biskop B.)
2. Jensen, Johannes (Kæmner J.)
3. d'Origny, Frederik Julius (afd. Adjunkt d'O.)
4. Finnemann, Lorents Holm (Gaardejer F. i Hundebøl, Slesvig).

Af disse Disciple indstille Nr. 1, 3 og 4 sig til Afgangsexamen.

V KLASSE.

1. Schiøler, Thomas Larsen (Pastor S. nu i Gunderup, Aalborg St.)
2. Petersen, Jens Christian (afd. Amtstuefuldmægtig P.)
3. Sodemann, Adolph Frederik (afd. Fuldm. i statistisk Bureau S.)
4. Rosenstand, Otto Ludvig Emil (Sparekassekasserer R.)

IV KLASSE.

1. Krarup, Theodor Regius Lerche (Rektor K.)
2. Blinkenberg, Christian Sørensen (Drejermester B.)
3. Johansen, Kristen (Gaardmand J. Kristensen i Hjortlund).
4. Lind, Niels Peter Theodor (Apotheker L.)

III KLASSE.

1. Thomsen, Peter Sophus (Kjøbm. T. i Varde). Nr. 2.
2. Lindbæk, Jannik Sørensen (afd. Gaardejer L. i S. Farup). Nr. 1.
3. Lange, Christen Jensenius (afd. Pastor L. i Grimstrup). Nr. 4.
4. Dircks, Peter (Dr. med. D. i Gram, Slesvig). Nr. 5.
5. Søgaard, Peter Jessen (Gaardejer P. Jørgensen S. i Nør Ønløv, Slesvig). Nr. 8.
6. Andersen, Anton Peter (Kjøbmand A). Nr. 6.
7. Givskov, Erik Valdemar (Amanuensis G.). Nr. 9.
8. Petersen, Jørgen Rasmus (Dyrlæge P. i Skjærbæk, Slesvig). Nr. 10.
9. Kjær, Hector Frederik (praktis. Læge K.). Nr. 7.

Af disse Disciple tilhøre Nr. 3 og 9 den math.-naturv. Retning.

II KLASSE.

1. Hansen, Carsten (Gaardejer, Sognefoged Knud H. i Ballum, Slesvig). Nr. 1.
2. Lütken, Niels Josiasen. f. $\frac{1}{3}$ 1801 (afd. Gaardm. og Sognefoged Niels L. i Vejrup). Nr. 2.
3. Hansen, Hans Madsen (Gaardm. Mads H. i Kamstrup, Slesvig). Nr. 3.
4. Svendsen, Frederik Gudmund Gram (Pastor S. S. i Thorstrup). Nr. 4.
5. Kau, Hans Nissen (Gaardm. T. J. Kau i Brendstrup, Slesvig). Nr. 6.
6. Thune, Jacob Anton Gadolin (Fabrikant T.). Nr. 5.
7. Riis, Theodor Frederik (Overlærer R.). Nr. 8.

9. Horsbøl, Niels Jørgen Frederik (Klokker ved Domkirken H.). Nr. 10.
8. Vindfeldt, Terman (afd. Propr. V. til Tanderup, Farup S.). Nr. 7.
10. Petersen, Jens Dynesen (Kjøbmand P. i Haderslev). Nr. 11.
11. Lind, Jacob Julius (Apotheker L.). Nr. 9.
12. Schiøler, Rasmus Christian (Broder til Nr. 1 i V Kl.). Først igjen optaget i April.
13. Thygesen, Aage Richard, f. $\frac{1}{3}$ ⁴ 1863 (Borgmester T.). Først optagen i Maj.

Nr. 6, 7, 8, 9, 10 og 13 udgjøre Klassens Realafdeling.

I KLASSE.

1. Kinch, Anders Jakobsen, f. $\frac{1}{4}$ ⁹ 1865 (Overlærer K.). Nr. 1.
2. Bovien, Edvard Louis Vilhelm Christian, f. $\frac{1}{1}$ ⁴ 1863 (Stationsforvalter B. i Bramminge). Nr. 2.
3. Svensson, Oskar Adolph, f. $\frac{2}{1}$ ⁸ 1864 (Hotelvært S.). Nr. 3.
4. Styrup, Adam Jørgen Henning (Landinspektør og Prokurator S.). Nr. 5.
5. Sarauw, Georg Frederik Carl Rudolph, f. $\frac{2}{3}$ 1865 (Amtsdommer S. i Visby, Slesvig). Nr. 8.
6. Siegumfeldt, Peter Christian Georg la Cour, f. $\frac{1}{7}$ ⁹ 1865 (Pastor S. i Sneun). Nr. 4.
7. Gjørtz, Christian Hakon Valdemar (Fabrikant G.). Nr. 7.
8. Fischer, Oscar (fhv. Adjunkt F.). Nr. 6.
9. Gotfredsen, Hans Ibsen Vindfeldt, f. $\frac{3}{1}$ ⁹ 1864 (Proprietær G. til Lundgaard, Farup S.). Nr. 9.
10. Jensen, Svend Lavrits Høm, f. $\frac{4}{3}$ 1864 (Handelsrejsende J.). Nr. 11.

11. Gotfredsen, Gotfred, f. $\frac{10}{11}$ 1863 (Broder til Nr. 9). Nr. 10.
 12. Eilschou, Emil Christian, f. $\frac{21}{2}$ 1863 (Apotheker E. i Nykjøbing p Sjælland). Nr. 12.
 13. Boysen, Asmus, f. $\frac{11}{11}$ 1863 (Møller B. i Tørning Mølle, Slesvig). Først optagen i April Maaned.
 14. Boysen, Knud Laurits, f. $\frac{7}{2}$ 1864 (Broder til Nr. 13). Optagen i April.
- Realister ere Nr. 6, 9, 10, 11, 13 og 14.

Forberedelsesklassen tæller for Tiden 17, fordelte i 2 Hold paa henholdsvis 10 og 7.

4. Undervisningen. Skolen i Almindelighed.

Som meddelt i forrige Aars Indbydelsesskrift, indførtes her i Skolen fra Begyndelsen af Skoleaaret 1875—76 en Undervisning for Realister, som ikke tidligere var bleven given. Denne var anlagt paa at afsluttes ved Udgangen af IV Klasse, d. e. ordentligvis i en Alder af 16 Aar, ved en Aarsprøve, der efter de gjældende Bestemmelser staar lige med almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad ved Universitetet. Ligesom imidlertid Erfaring i andre Skoler havde vist, at kun et forholdsvis ringe Antal af Realisterne ønskede at gennemgaa det hele Kursus, og at de fleste fortrak at forlade Skolen ved Konfirmationsalderen for at gaa over i en praktisk Virksomhed, saaledes gik det ogsaa her; der viste sig kun ringe Udsigt til, at nogen af de Disciple, der fandtes i de to Realklasser, vi havde i forrige Skoleaar, vilde benytte Undervisningen, til Maalet var naaet. Da det derfor var blevet bekjendt, at

Ministeriet ved flere Skoler havde givet Tilladelse til at indrette et lavere Realkursus med Afslutning i 15 Aars Alder ved III Klasses Aarsexamen, der da skulde give Ret som den lavere Præliminærexamen, og da jeg ved Forhandling med vedkommende Værger kom til den Erkjendelse, at alle de Disciple, vi havde i Realklasserne saa vel som de af Forberedelsesklassen, der vare bestemte til Realister, vilde vælge dette lavere Kursus, hvis det tilbødes dem, indgik jeg under d. 27de Juni f. A. til Ministeriet med Andragende om her ved Skolen at maatte afholde Realafgangsexamen af lavere Grad ved Udgangen af III Klasse; jeg ytrede deri, at man herved efter al Rimelighed vilde ramme Befolkningens Ønsker i denne Egn, saa at det Tilfælde, at nogen Discipel for sig skulde kræve det højere Kursus, maatte ansés for at ville blive en Sjældenhed. Allerede under d. 30te s. M. meddeltes den begjærede Tilladelse. Eftersom ingen af Disciplene i II Realklasse var skikket til at opflyttes i III Kl., især naar deres Undervisning skulde afsluttes der, have vi saaledes i Aar som ifjor kun haft en I og en II Realklasse, for Tiden i alt 12 Disciple, som alle følge det lavere Kursus. Dette er indrettet i Henhold til de gjældende Bestemmelser; kun er der med Ministeriets Billigelse tilføjet Engelsk, som ikke kræves ved den lavere Afgangsexamen; der var Timer at afsé til dette Fag, og samtlige Forældre have med Glæde sét det optaget.

Til Oplysning for Beboere af Skolens Opland, som maatte søge Oplysning i dette Indbydelsesskrift, anføres her følgende angaaende de 2 Realafgangsexamina.

Som de væsentligste Forskjelle i Fordringerne ved disse fremhæves, at medens der til den højere blandt andet kræves 3 fremmede Sprog, Tysk (tillige skriftlig), Fransk og Engelsk, fremdeles Naturlære, samt

Historie og Mathematik i et videre Omfang, forlanges der til den lavere af fremmede Sprog blot Tysk (som ovenfor berørt faa Realisterne af det lavere Kursus her i Skolen ogsaa Undervisning i Engelsk; en Slutningsprøve heri vil ogsaa blive afholdt, men Karakteren vil ikke tælle med i Hovedresultatet), ingen Naturlære, i Historie og Mathematik et mere begrænset Pensum.

Den, der har bestaaet den højere Examen, har derved erhvervet Ret til at indstille sig til Adgangsexamen ved den polytekniske Lærestanstalt og at indskrives som Landinspektør- eller Skovbrugs-Elev ved Veterinær- og Landbohøjskolen, samt desuden den samme Ret som den, der har underkastet sig den lavere Realafgangsexamen. Denne, den lavere Examen, giver Ret til at tage juridisk Examen for ustuderede, at indskrives paa Veterinær- og Landbohøjskolen som Veterinær-, Landbrugs- og Havebrugs-Elev, at tage farmaceutisk Examen (dog at i sidste Tilfælde en særlig Prøve bestaas i Latin).

Det behøver næppe at fremhæves, at selv om en Realist ikke agter at gaa nogen af de Veje, hvortil disse Examina føre, er det af Betydning for ham at fuldende sit Kursus med den ene eller den anden af Prøverne. Først da har hans Uddannelse faaet en passende Afslutning, og han kan da der, hvor han henvender sig for at blive anbragt ved en praktisk Livsvirksomhed, fremstille sig med et Vidnesbyrd om, at han er i Besiddelse af en ønskelig Fordannelse. Saa vidt mig bekjendt, bliver det ogsaa mere og mere Skik, at man kræver et saadant Vidnesbyrd for at modtage unge Mennesker i forskjellige Stillinger; senest er det saaledes blevet mig forebragt, at Elever ved Statsbanerne skulle have Præliminær- eller Realafgangsexamen.

Blandt Skolens Disciple ere et betydeligt Antal, mellem Fjerde- og Femtedelen, Sønner af Landbrugere fra Omegnen, dels fra Kongeriget, dels fra Nordslesvig. Der fremtræder i denne Egn en vistnok ikke almindelig Villighed hos de bedre stillede Forældre af Landbostanden til at afsé endog betydeligt, for at deres Sønner kunne faa en Uddannelse ud over hvad det almindelige Skolevæsen tilbyder.

Dette er overmaade glædeligt. Men idet nu saadanne Forældre ty med deres Sønner til vor Skole for at faa dem anbragte, have vi oftere haft Lejlighed til at føle de Vanskeligheder, som fremkomme herved. En Bondesøn har tilbagelagt sit Løb i Landsbyskolen og er naaet til Konfirmationsalderen. Han har vist sig villig og flink, han har rimeligvis det sidste Par Aar ikke faaet føjet noget synderligt nyt til hvad han allerede havde tilegnet sig før disse, han staar i Omdømmet som den, der let har fyldestgjort sin Skoles Fordringer og fortjente at lære noget mere, og han har selv Lyst. Saa melder man ham — dog maaske ikke strax, men efter nogen Betænkning, der har taget sin Tid — til Optagelse her i Skolen. Drengen er 14—15 Aar, ja mere, han har lært hvad der læres i Landsbyskolen, ikke mere, ikke Tysk, ikke Fransk. Til Optagelse i Skolens 1ste Klasse er han efter Loven for gammel, og Fordringerne ved Optagelsen kan han ikke fyldestgøre. Skal han da rent afvises? Loven af 1 April 1871 fastsætter Aldersgrænsen, men giver Rektorerne Myndighed til at bevilge Undtagelser fra Reglerne. Jeg har ansét det for Pligt at fravige disse i flere Tilfælde og ved Lejlighed gjort Ministeriet opmærksomt paa de Forhold, hvori jeg saa god Anledning hertil. Men da fremdeles Drengene af den beskrevne Art heller ikke for Kundskaernes Skyld egne sig til Optagelse, maa der enten

svares Forældrene, at de selv maa finde Udveje til privat at faa Søunerne passede til efter Fordringerne, eller vi maa optage disse i vor Forberedelsesklasse og, medens de sidde der, samtidig søge at fremhjelpe dem ved Privatundervisning, saa at de hurtigere kunne naa det Maal at optages i Skolen. Derefter kan det vel tænkes, at en og anden enkelt af de saaledes forberedte og optagne Disciple er saa ualmindelig begavet, at han ved fortsat privat Hjælp kan gennemgaa to Klasser paa et Aar, og at der saaledes kan bødes noget paa den fremskredne Alder. Men det almindelige Tilfælde vil være, at saadanne Disciple gjøre en noget besværlig Fremgang, fordi de ved Indtrædelsen dog kun til Nød fyldestgjorde Fordringerne. For dem, der indtræde i Skolen med den Bestemmelse at tage Realexamen, især den lavere, kan vel endda Maalet naas; men for dem, der gaa den studerende Vej, vil der være Vanskeligheder, og nødes de til at bryde af, er det tvivlsomt, om de have haft Gavn af denne Skolegang, der har ført dem bort fra hvad deres oprindelige Vilkaar bestemte dem til og ind i en Udvikling, der gjør det lidet sandsynligt, at de ville føle sig tilfredse ved at gaa til en Livsvirksomhed, som deres fleste Jævnlige vælge. En Del af disse Misligheder kunde undgaas, naar Forældrene vilde være betænkte paa noget tidligere at tage Bestemmelse for Sønerne. Naar en Dreng har gjort god Fremgang i Landsbyskolen og har Lærelyst, da er det ønskeligt at han allerede ved 10 Aars Alder bliver sendt til os, som da ville anbringe ham i Forberedelsesklassen for at forberede ham til Skolen efter Lovens Fordring. Er han end 11 eller 12 Aar, er endnu ikke noget væsentligt forspildt; han kan fra denne Alder af endnu med Held begynde paa den Undervisning, der fører til

den ene eller den anden Realexamen eller leder ad Studiets Vej.

Jeg vilde meget ønske, at denne Udtalelse maatte kunne høres paa de rette Steder og blive forstaaet paa rette Maade, saaledes at de, der have Evne og Villie til at lade deres Sønner faa en nyttig Uddannelse, ogsaa ville være betænkte paa at lade den blive dem til Del paa den fornuftigste Maade og under de heldigste Vilkaar.

Jeg tilføjer endnu, at det er af Betydning, at de ny Disciple sendes her til Skolen ved Skoleaarets Begyndelse (d. 15 August) og ikke paa et senere Tidspunkt; især de Disciple, der indmeldes hen ad Foraaret, have forholdsvis ringe Nytte af den Del af Skoleaaret, som da er tilbage, og sinke nødvendigvis deres Klassers Fremgang.

Fordringerne ved Optagelsen i Skolens I Kl. efter Anordn. af 5 Aug. 1871 § 1.

1) I Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Forfatter, dels en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift; 2) i Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider; 3) i Fransk*): det vigtigste af den almindelige Formlære og 50 Oktavsider af en almindelig Læsebog; 4) i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog; 5) i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog

*) Borlfalder for dem, der ville være Realister af det lavere Kursus.

samt Danmarks Historie noget udførligere; 6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus; 7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog; 8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger i hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri.*)

Fag og Timer have efter det approberede Forslag været saaledes fordelte:

Rektor Krarup Latin i V, Græsk i V og VI; i alt 16 Timer ugentlig.

Overlærer Riis Latin i VI, Græsk i III, Engelsk i I R og II R, V og VI; 23 Timer.

Overlærer Kinch Latin i I, III og IV; Oldnordisk V og VI; 25 Timer.

Overlærer Salto Mathematik og Regning i I—IV; 22 Timer.

Adjunkt Trugaard Tysk i II—IV, Fransk i hele Skolen, Historie i II; 25 Timer.

Adjunkt Ramsing Naturhistorie i I—IV, Naturlære i III, V og VI, Geografi i I og II, Tegning i I—III, Skrivning i I og II; 29 Timer.

Adjunkt Fraas Latin i II, Græsk i IV, Dansk i III, Historie i I, V og VI, Geografi i III og IV; 24 Timer.

*) Forberedelsesklassen er beregnet paa under 2 Aars Skolegang at bibringe Disciplene de samme Kundskaber, som meddeltes i de tidligere Klasser I og II. Fordringerne ved Optagelsen i den gamle I Klasse vare: „at Disciplen kan læse færdigt dansk og latinsk Tryk og Skrift, skrive det danske Sprog uden betydelige orthografiske Fejl, samt regne de 4 Species, og i det ringeste har lært et kort Begreb af den bibelske Historie“. Ingen, som opfylder disse Fordringer, vil blive afvist; den normale Alder ved Optagelsen er 10 Aar.

Konst. Lærer Øllgaard Religion i I—III, Dansk i I, II, IV, V og VI, Historie i III—VI, Tysk i I; 26 Timer.

Postmester Wolf Sang med hele Skolen; 4 Timer.

Gymnastiklærer Kohl Gymnastik og Svømning med hele Skolen, 12 Timer, samt Øvelser i Riffelskydning.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa Fagene ses af nedenstaaende Tabel.

	I	II	III	IV	V	VI	Sum af Lærertimer.
	St R	St R	Spr.Math				
Dansk	3 1	2 1	2 1	2	2	2	14
Oldnordisk . .	"	"	"	"	2	2	4
Latin	6	8	7	8	9	8	46
Græsk	"	"	5	5	6	6	17
Tysk	2 2	2 2	2	2	"	"	12
Fransk	3	3	3	2	3	3	14
Engelsk	3	3	"	"	2	2	10
Religion	2	2	2	"	"	"	6
Historie	2	2 1	2	2	3	4	13
Geografi	2	2 1	1	2	"	"	8
Naturhistorie	2	2	2	2	"	"	8
Naturlære . . .	"	"		2	"	3	8
Mathematik og Regning	4 3	5 1	4 1	5	"	"	22
Tegning	2	1 1		1	"	"	4
Skrivning . . .	2	1 1	"	"	"	"	4
	30 30	30 30	30 30	30	30	30	
Sang	2	2	2	2	2	2	
Gymnastik . . .	4	4	4	4	4	4	

V og VI Klasse ere blevne underviste sammen i Dansk, Fransk og i Hovedsagen i Historie og Græsk. Realistafdelingerne have været forenede i en Regnetime; II R. og den math.-naturv. Afdeling af III Kl. ligeledes i en Tegnetime. Sangtimerne nedbringes ved Fordeling i Hold til 4 Timer, Gymnastiktimerne til 12.

Oversigt over Aarets Arbejde.

DANSK.

VI og V Kl. (Øllgaard). Den danske Litteraturs Historie indtil Holbergs Død. Øvelse i Læsning af Svensk efter Hammerichs Læsestykker. To Stile om Maanedens.

IV Kl. (Øllgaard). Oversigt over vore betydeligste Digteres Liv og Værker. Tre Stile om Maanedens.

III Kl. (Fraas). Den nordiske Mythologi efter Arentzens Haandbog. Læst noget af Njåls Saga og af „Nordens Guder“, nogle Kæmpeviser og to Komedier af Holberg. Digte efter eget Valg lærte udenad til Fremsigelse. 1 Stil om Ugen. — De realstuderende have desuden lært Hovedtrækkene af den græske Mythologi og læst 6 Bøger af Iliaden, „Antigone“ og „Bacchantinderne“, samt Hammerichs „Thorvaldsen“, oplyst ved Thieles Billedværk.

II Kl. (Øllgaard). Wulffs Læsebog for Mellemklasserne. Øvelser i Analyse ere til Stadighed drevne med Realafdelingen, en enkelt Gang med de studerende. 7 Digte udenad. 1 Stil egentlig, Gjenfortælling af forelæste prosaiske og poetiske Stykker, Beskrivelser og Skildringer. Arbejder af Ingemann, Blicher og Bjørnson læste af eller for Klassen.

I Kl. (Øllgaard). Samme Læsebog. Øvelser i Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Bojesens Sprog-lære. 8 Digte udenad. 1 Stil (Gjenfortælling) om Ugen.

OLDNORDISK. (Kin ch).

VI Kl. Wimmers Læsebog, S. 9—35, 44—52, 54—59
73—104; repeteret S. 1—104. Sproglæren efter Iversen.

V Kl. Wimmers Læsebog, S. 1—43. Wimmers
Formulære til Skolebrug.

LATIN.

VI Kl. (Riis). Til Afgangsexamen opgives: Cicero
p. Sex. Roscio, de officiis 2den og 3die Bog, Cato ma-
jor; Livius, 35te Bog; Tacitns's Annaler i Bricka &
Thomsens Udvalg p. 45—92 (II og III, 1—60); Horats,
Odernes 1ste og 2den Bog samt Brevene med ars pœ-
tica; Virgil, Æneidens 2den og 3die Bog. Kursorisk er
læst af Flemmers Udvalg: Curtius V, 28 til Enden,
Vellejus Paterculus, Seneca, Suetonius, Plinius, Tacitus's
Historiæ (i alt 180 Sider) foruden hvad der er oversat
ex tempore af Henrichsens Opgaver.

I Aar er læst: Cicero de off. 3die Bog; Tacitus
(Bricka & Thomsens Udv.) S. 45—92; Horats, Odernes
2den Bog, Brevene og ars poetica; Virgil, Æneidens 2den
Bog. Repeteret Horats's Breve med ars poet. og Tacitus.
Af Madvigs Grammatik Syntaxen. Bojesens Antikvi-
teter fra Retsvæsenet; nogle Afsnit ere repeterede.
Tregders Litteraturhistorie. Ex tempore: Flemmers Sølv-
alderens Forf.: Svetons Nero; Plinius's Breve; Seneca;
henved en Snes Kapitler af Sallusts Catilina og en Del
Stykker i Henrichsens Opgaver; sidst nævnte Bog er
brugt til skriftlig Oversættelse fra Latin; der er skrevet
1 Version ugentlig, en Gang maanedlig paa Skolen.

V Kl. (Rektor). Cicero pro Sex. Roscio, Cato
major; Livius, 5te Bog; Virgil, Æneidens 4de Bog; Ho-
rats, Udvalg af Odernes 1ste og 2den Bog. Ex tempore
er læst Livius's 1ste Bog fra Kap. 30 til Enden; Sallusts
Catilina, Kap. 15 til Enden med Undtagelse af Kap. 20,

51 og 52; af Flemmers Udvalg Curtius III, 12—32, V, 24—38, Plinius's Breve. Ugentlig en Version efter Henrichsens Opgaver, en Gang maanedlig paa Skolen. Madvigs Grammatik er helt repeteret. Tregders Litteraturhistorie indtil Sølvalderen. Bojesens Antikviteter indtil Krigsvæsenet.

IV Kl. (Kinch). Ciceros Tale for Sex. Roscius; Livius, 24de Bog; af Ovids Forvandlinger i Blochs Udvalg Stykkerne Phaethon, Actæon, Meleager og Dædalus (i alt 836 Vers). Madvigs Sproglære, §§ 383—437; hele Bogen repeteret og derunder medtaget adskilligt, som ikke var læst før. 2 Stile skrevne hver Uge efter Ingerslevs Materialier, den ene hjemme, den anden paa Skolen, sidstnævnte uden Brug af Ordbog og Sproglære; de skrevne Stile gjengivne mundtlig. Mundtlig Oversættelse efter samme Bog.

III Kl. (Kinch). Cæsar, Bell. Gall., første Bog, Kap. 31 til Enden, 5te Bog, Kap. 1—37; Cicero, den anden Tale mod Catilina; Ovids Forvandlinger i Blochs Udvalg, Stykkerne Verdensaldrene, Deucalion, Europa, Cadmus og Actæon (i alt 499 Vers). Af Madvigs Sproglære 2det Afsnit af Syntaxen indtil Participierne og §§ 10—15; repeteret det tidligere læste. 2 Stile om Ugen efter Troiels Materialier, den ene skreven hjemme, den anden paa Skolen, sidstnævnte uden Brug af Hjælpe-midler; de skrevne Stile gjengivne mundtlig. Mundtlig Oversættelse efter Troiels og Ingerslevs Materialier.

II Kl. (Fraas). Cornelius Nepos: Hamilcar, Hannibal og Cimon; Cæsar; Gallerkrigens 1ste Bog. Af Grammatik er, foruden Formlæren, læst det meste af Kasuslæren og enkelte Hovedregler af Tempus- og Moduslæren. Forchhammers Stiløvelser (1—30, 38—42) ere først blevne oversatte mundtlig og derefter skriftlig,

i 2 Stile om Ugen, der i Reglen ere paabegyndte paa Skolen; desuden en Del Stile efter dikteret Text.

I Kl. (Kinch). Forchhammers Læsebog. Det vigtigste af Formlæren efter Madvigs Sproglære. 1 Gang om Ugen smaa skriftlige Arbejder.

GRÆSK.

VI og V Kl. (Rektor). Til Afgangsexamen opgives: Homer, Iliadens 5te og 9de Bog, Odysseens 10de, 23de og 24de Bog; af Tregders Anthologi Epigrammer og lyriske Digte; Xenofons Memorabilia, 1ste Bog; Platos Apologi; Herodot, 6te Bog; af Bergs Udvalg af græske Historikere Stykker af Plutarch (24 Sider), Demosthenes's olynthiske Taler.

Heraf er i VI Klasses Særtime repeteret hvad der var læst forrige Aar; V Klasse har i sin Særtime læst Herodots 9de Bog til Kap. 70. I Klassernes Fællestimer er læst Odysseens 23de og 24de Bog, Iliadens 9de Bog, Xenofons Memorabilia 1ste Bog, Platos Apologi, Herodots 6te Bog fra Kap. 71. Formlæren er repeteret efter Berg, syntaktiske Regler meddelte mundtlig. Tregders Mythologi er gennemgaaet, ligeledes sammes Litteraturhistorie i Udvalg, Stykker af Bojesens Antikviteter medtagne efter Behov.

IV Kl. (Fraas). Xenofons Anabasis, 2den Bog, og Homers Iliade. Hovedtrækkene af Gudelæren og den trojanske Sagnkreds efter Tregder. Bergs Formlære.

III Kl. (Riis). Bergs Forskole til Verberne paa— μ . I Bergs Formlære væsentlig Paradigmerne.

TYSK.

IV Kl. (Trugaard). Hjorts tyske Læsebog I S. 127—134, II 235—308, III 130—134. Jürs og Rungs Deutsche Dichter: S. 4—10, 16—19, 24—51, 68—78,

97—100, 105—112, 115—143, 150—154, 158—159, 161—167. Hjorts prosaiske Læsebog brugt til Extemporallæsning. Som Maanedslæsning har hver af Klassens Disciple opgivet 1—2 dramatiske Værker af Schiller. Af Hjorts Grammatik ved Kaper Syntaxen læst og Formlæren repeteret.

III Kl. (Trugaard). Samme Læsebog: S. 362—381, 391—414, 468—481, 548—564. Formlæren efter samme Grammatik.

II Kl. (Trugaard). Samme Læsebog: S. 186—226, 308—324. Formlæren efter samme Grammatik. Realisterne desuden af samme Læsebog: S. 257—261, 264—266, 273—275, 280—286, 348—365, 548—565. Af Ankjærs Stiløvelser de 26 første Stykker mundtlig og skriftlig oversatte.

I Kl. (Øllgaard). Hjorts prosaiske Læsebog: S. 1—21, 113—123, 134—155. Sammes Sproglære (ved Kaper) § 1—114, 133—141 med Forbigaaelse af enkelte §§. Realafdelingen har desuden efter samme Læsebog læst S. 21—59 samt haft skriftlige og mundtlige Øvelser i Oversættelse fra Dansk til Tysk, ved hvilke §§ 1—20 i Holbechs og Petersens Materialier ere gennemgaaede.

FRANSK. (Trugaard).

VI og V Kl. Manuel de littérature française af Ploetz: S. 1—4, 10—14, 21—26, 33—41, 46—47, 54—64, 574—584, 591—607, 618—622, 633—645, 653—66, 737—760. Samme Bog brugt til Extemporaloversættelse, navnlig l'introduction. Af Abrahams's Grammatik er Syntaxen læst og Formlæren repeteret. Stile, dels efter Sibberns Stiløvelser til Syntaxen, dels Extemporalstile, dels Oversættelse af passende Stykker af Blochs Historie. Som Maanedslæsning har hver af Disciplene desuden

opgivet Stykker — 100 Sider og mindre — af selvvalgte Forfattere, hvori de ere blevne prøvede paa Skolen.

IV Kl. Borrings Etudes littéraires: S. 325—373, 390—401, 419—421, 185—209, 279—304. Extemporal-læsning af Lassens Bog. Stile efter Sibbern til Syntaxen. Formlæren repeteret og af Syntaxen læst til S. 133.

III. Kl. Samme Læsebog: S. 20—46, 119—148, 181—187, 342—368. Formlæren efter Abrahams. Stile efter Sibbern til Syntaxen, enkelte have været Extemporalstile.

II Kl. Pios franske Læsebog: S. 62—63, 74—80, 89—106, 144—157, 171—203. Af Ahns prakt. Lærebog de danske Stykker i anden Afdeling mundtlig og skriftlig oversatte. Formlæren efter Abrahams undtagen Kjønsreglerne.

I Kl. Samme Læsebog: S. 58—69, 112—116, 130—133, 144—157, 166—171. Formlæren efter samme Grammatik med nogle Forbigaaelser. Af Ahns Bog: S. 48—60, 68—86 med enkelte Undtagelser; de danske Stykker mundtlig og skriftlig oversatte.

ENGELSK. (Riis).

VI Kl. Listov: The English Reader p. 68—104 (Bogen ud). Listovs Udv. af eng. Forf. 1ste Hefte p. 1—81. Repeteret The English Reader fra p. 62. Rosings Grammatik. En Stil om Ugen efter Listovs The Engl. Reader. Ex tempore i Marryats Children of the New Forest og Listovs Udv. af eng. Forf. 1ste H. fra p. 81 til de poetiske Stykker.

V Kl. Listovs The English Reader, „Forskolen“ og til p. 80. Rosings Grammatik. En Stil om Ugen efter The English Reader.

II Realkl. Yngste Parti: Listovs Elementarbog

fra Nr. 23 (pag. 30) til Bogens Ende (pag. 44), mundtlig og skriftlig. Ældste Parti: Listovs Engelske Læsestykker 1ste Afd. Nr. 15 (pag. 23) til Nr. 23 (pag. 34). Begge Partier samlede fra Nr. 23—48 (p. 70), mundtlig og skriftlig. Rosings Grammatik.

I Realkl. Listovs Elementarbog Nr. 1—26 skriftlig og mundtlig gennemgaaet og repeteret. Rosings Grammatik til Nr. 25.

RELIGION. (Øllgaard).

III Kl. Af Assens's mindre Lærebog i den bibelske Historie er læst som nyt 9de Afsnit og fra Jesu Lidelse og Død Bogen ud; Resten af Bogen er repeteret. Af Balslevs Lærebog Fader vor og Sakramenterne læste som nyt, det øvrige repeteret.

II Kl. Samme Bibelhistorie fra 6te Afsnit (Israel og Juda som særskilte Riger) til Jesu 5te Ophold i Jerusalem. Balslevs Lærebog fra Troen til Sakramenterne. 8 Psalmer udenad.

I Kl. Samme Bibelhistorie forfra til 7de Afsnit (Jøderne under Perserne). Balslevs Lærebog § 1—55 (Troen). 8 Psalmer udenad.

HISTORIE.

VI Kl. (Øllgaard). Læst den nyeste Tids og repeteret Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog for de lærdø Skoler; desuden repeteret den nyere Tid (Norden undtagen) efter samme Forfatters Lærebog for Realskoler.

VI og V Kl. (Fraas). Oldtidens og Nordens Historie efter Thriges Lærebøger.

IV Kl. (Øllgaard). Efter Blochs Lærebog for Realskoler læst den nyere Tids Historie efter den franske Revolution og repeteret Nordens Historie efter Reformationen.

III Kl. (Øllgaard). Samme Lærebog. Den nyere Tids Historie til den franske Revolution, for Nordens Vedkommende dog kun til Kristian den 6te. Af Oldtiden repeteret Roms Historie til Kejsertiden.

II Kl. (Trugaard). Samme Lærebog. Middelalderens Historie S. 94—223. Realisterne desuden i en særskilt Time repeteret Oldtidens Historie S. 1—93.

I Kl. (Fraas). Samme Lærebog. Nordens Historie indtil 1700.

GEOGRAFI.

IV Kl. (Fraas). Hele Geografien efter Erslevs mindre Lærebog.

III Kl. (Fraas). De fremmede Verdensdele efter samme Bog.

II Kl. (Ramsing). Samme Lærebog, fra Holland til Afrika. Realisterne desuden forfra til Holland.

I Kl. (Ramsing). Samme Bog forfra til Holland.

ARITHMETIK OG REGNING. (Salto).

IV Kl. Steens elementære Algebra er læst og indøvet fra Logarithmer og ud. Om Modulen og den dobbelte Irrationalitets Ophævelse gennemgaaet efter Diktat. Repeteret Steens elementære Arithmetik og Algebra. Jævnlig Øvelser ere foretagne paa Skolen, navnlig efter Johnsens Opgaver, af hvilken Bog der ogsaa i Regelen 1 Gang ugentlig er givet mathematiske Opgaver til Udarbejdelse hjemme. Siden Nytaar er desuden 1 Time maanedlig anvendt til Besvarelse paa Skolen af en lettere mathematisk Opgave uden noget Hjælpe-middel.

III Kl. Steens elementære Algebra fra Rod til Logarithmer samt Opløsning af Ligninger af 1ste Grad med en og flere ubekjendte. Jævnlig Øvelser paa Sko-

len efter Steens og Johnsens Opgaver. 1 Gang ugentlig er der i Regelen givet matematiske Opgaver tilligemed Regneopgaver til Udarbejdelse hjemme. Den math.-naturv. Afdeling har desuden i 1 ugentlig Særtime repeteret de foregaaende Aars Pensa efter Steens elementære Arithmetik og Algebra.

II Kl. Efter Steens elementære Algebra er gennemgaaet Læren om Potens og Rod indtil irrationale Størrelser. Steens Opgaver indtil Blandede Opgaver ere gennemgaaede paa Skolen tilligemed en Del Øvelser i Bogstavregning og Opløsning af Ligninger. 1 Gang om Ugen er der givet Regneopgaver til Besvarelse hjemme, hvortil siden Nytaar er føjet en lettere arithmetisk Opgave. Real-Afdelingens ugentlige Særtime er anvendt til Regneøvelser saavel paa Tavlen som i Hovedet efter Chr. Hansens Regnebøger.

I Kl. Steens elementære Arithmetik med enkelte Forbigaaelser er gennemgaaet og indøvet tildels efter Steens Opgaver. Hoved- og Tavleregning efter Chr. Hansens Regnebøger saavel i Klassens Fællestimer som i Realafdelingens Særtimer. 1 Gang om Ugen har Klassen haft Regneopgaver til Besvarelse hjemme.

GEOMETRI. (Salto).

IV Kl. Mundts Geometri fra Figurers Forvandling og ud. Hele Geometrien er repeteret. En kort Udsigt over Stereometrien er mundtlig meddelt med Anvisning til Beregning af Legemers Rumindhold. En Del geometriske Konstruktions-Opgaver ere gennemgaaede efter Julius Petersens Bog, 1ste Kapitel.

III Kl. Mundts Geometri fra Proportionale Linier til Lighedannedhed med enkelte Forbigaaelser. — Den math.-naturv. Afdeling har i den ugentlige Særtime repeteret forrige Aars Pensum.

II Kl. Mundts Geometri til Proportionale Linier.

I Kl. Realafdelingen har efter Mundts Geometri gennemgaaet til Trekanters Kongruents.

NATURLÆRE. (Ramsing).

VI Kl. Holten, Naturens Love fra Pendulet og ud, dog med Forbigaaelse af Lyslæren. Jørgensens Astronomi andet og tredie Kapitel. Det hele Pensum repe- teret.

V Kl. Schmidts Fysik forfra til Berøringselektri- citet, samt 1ste Kapitel af Jørgensens Astronomi.

III Kl. Johnstrups Kemi samt af Deichmann Branths Naturlære Varme, Magnetisme og Elektricitet.

NATURHISTORIE. (Ramsing).

IV Kl. Feddersens større Zoologi fra Ædderkopper og ud; hele Zoologien og Botanikken repeteret.

III Kl. Feddersens Zoologi forfra til Strudse. Ers- levs Botanik forfra til Halvgræsser.

II Kl. Feddersen, Naturens Bog I, Dyreriget fra skindvingede Insekter og ud; desuden Feddersen og Erslev, Naturens Bog II, Planteriget uden Forbigaaelser.

I Kl. Naturens Bog I fra Krybdyr til Krebsdyr. Naturens Bog II til blomsterløse Planter med Forbi- gaaelse af hvad der er trykt med Petit.

TEGNING. (Ramsing).

III Kl. Den math.-naturv. Afdeling: Projektionsteg- ning.

II Kl. Geometrisk Tegning.

I Kl. Frihaandstegning efter Helsted.

RIFFELSKYDNING.

I Skoleaaret 1875—76 bleve de 2 øverste Klasser øvede i Skydning 15 Gange. Udfaldet ses af følgende Oversigt.

Antal Disciple	Afstand i Alen	Antal			Points	
		Skud	Points	Træf- fere	Total- sum	Gjen- nem- snit
9	50	90	189	85	274	3 $\frac{4}{5}$ ₀
9	100	145	247	131	378	2 $\frac{58}{147}$
9	150	235	350	189	539	2 $\frac{69}{235}$
9	200	125	183	110	293	2 $\frac{43}{175}$
Sum af Skud paa alle Afstande		595	969	515	1484	2 $\frac{24}{394}$

Af de anførte Skud gjordes 245 i støttet, 350 i frit Anslag. Ved Fremstillingen for Gymnastikinspektøren skødes paa 150 og 200 Alen; af de 9 Disciple deltog paa Grund af Sygdomsforfald kun 5. De 25 Skud, der gjordes, gav følgende Udfald: Points 36, Træffere 21, Totalsum 57. Præmieskydningen fandt Sted d. 6 Juli paa 200 Alens Afstand i frit Anslag; hver af de delta-
gende 8 Disciple gjorde 5 Skud med 43 Points i 26 Træffere. De udsatte Præmier tilfaldt, efter en Om-
skydning mellem de 2 sidste Præmietagere: 1ste A. Ohrt med 8 Points i 5 Træffere, i alt 13 Points, 2den F. d'Origny med 8 Points i 4 Træffere, i alt 12 Points, 3die V. Balslev med 8 Points i 4 Træffere, i alt 12 Points.

5. Meddelelser fra Ministeriet.

Siden forrige Aars Indbydelsesskrift sluttedes, er der fra Ministeriet indløbet følgende, mest trykte Meddelelser.

1. Skrivelse fra Min. af 29de Maj 1876. Paa Forespørgsel af en af de lærde Skolers Rektorer har Min. for Kirke- og Undervisningsvæsenet svaret, at de Disciple, som efter fuldendt Examen forlode Skolen inden 1ste Juli ikke blive at afkræve Skolepenge for Juli Maaned.

2. Skrivelse til denne Skoles Rektor af 30 Juni. Efter hvad Hr. Rektoren har indstillet i Skrivelse af 27 d. M., bifalder Ministeriet herved, at Realafgangsexamen af lavere Grad afholdes ved Ribe Kathedralskole ved Udgangen af 3die Klasse. Hvilket meldes Dem til fornøden Efterretning med Tilføjende, at der saaledes Intet haves at erindre imod, at Timeplanen for Skoleaaret 1876—77 lægges herefter.

3. Skrivelse af 4 Aug. fra Min. til samme. Efter Hr. Rektorens Indstilling i Skrivelse af 17 f. M. bifalder Ministeriet herved, at Blochs Lærebog for Realskoler ogsaa for Fædrelandshistoriens Vedkommende benyttes til Undervisningen for de Realdisciple, hvis Kursus afsluttes i III Klasse, samt at der i den øvrige Del af Bogen foretages passende Indskrænkninger, saa at det hele historiske Kursus kan tilendebringes ved III Klasses Udgang.

4. Skrivelse af 8 Aug. fra Min. til samme. I Gjensvar paa Hr. Rektorens Forespørgsel i Skrivelse af 30 April d. A. om Konstitutionstiden for Lærere førend de kunne indstilles til fast Ansættelse, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at det efter de Forhandlinger, som have fundet Sted ved Behandlingen af Fi-

nanslovforslaget for Finansaaret 1872—73 angaaende fast Ansættelse af Lærere ved de lærde Skoler, er af Ministeriet vedtaget som Regel, at fremtidig ingen af de lærde Skolers Lærere vil blive indstillet til fast Ansættelse før efter en Tjenestetid som konstitueret af henimod 3 Aar, naar der ikke maatte være ganske særlige Grunde tilstede for at afvige herfra.

5. Skrivelse fra Min. af 6 Septbr. Paa Forespørgsel om N. N., der i Juli 1875 har som Privatist bestaaet 4de Klasses Hovedexamen i de for den sproglig-historiske Retning afsluttede Fag, og Seminarist N. N., der har suppleret sin Skolelærerexamen saaledes at han har erhvervet samme Ret som dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamen af højere Grad, skulle for at indstille sig til Afgangsexamen underkaste sig en Prøve i latinsk Stil, og i bekræftende Fald om Prøven kan tages i samme Examenstermin som Afgangsexamen, har Ministeriet under 6 Septbr. 1876 svaret, at Privatister efter Bekjendtgjørelse af 28 Marts 1876, 2, 3 og 4 Stk. ere, naar de have bestaaet i Afslutningsfagene ved 4de Klasses Hovedexamen for 1877, fritagne for Prøve i latinsk Stil og at de som Følge heraf uden at underkaste sig en saadan kunne indstille sig til Afgangsexamen, samt at Ministeriet i Analogi hermed vil lade samme Regel gjælde for dem, der have bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad eller ere stillede lige med disse, forsaavidt de før Sommeren 1877 have taget Realafgangsexamen eller suppleret Skolelærerexamen med den befalede Prøve i de nyere Sprog. Hermed bortfalder Spørgsmaalet om Tiden for Prøvens Aflæggelse.

6. Cirkulære fra Min. af 9 Oktbr., hvormed fremsendtes Aftryk af Undervisningsinspektionens til Ministeriet indgivne Beretning om de i 1876 afholdte kontrolerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Re-

alskoler, saa vel som Aftryk af den i Beretningen omtalte Skrivelse af 4 Decbr. 1872 til Rektor for Aarhus Kathedralskole om Omfanget af Undervisningen i Naturlære. Denne Skrivelse lød saaledes:

I behagelig Skrivelse af 4 Septbr. d. A. har Hr. Professoren med Hensyn til Undervisningen i Fysik i ny 3die og 4de Klasse forespurgt, om den herom i Cirkulære af 9 Aug. 1871 givne Antydning kan opfattes saaledes, at alt, hvad der ikke er nævnt i Cirkulæret, kan forbigaa. Efterat Ministeriet i saa Henseende har brevvetlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, som nærmere har forhandlet med Sagkyndige, der have deltaget i Overvejelserne i 1871 og tildels haft Indflydelse paa Affattelsen af Afsnittet i det ovennævnte Cirkulære om Naturlæren, skal man herved tilbagemelde, at det maa erkjendes, at der ved den maaske i sig selv ikke ganske tydelige Fortegnelse over, hvad der i det omhandlede Fog skal gennemgaas i 3die og 4de Klasse, er taget et saa overvejende eller udelukkende Hensyn til de studerende Disciple, for hvem dette for dem blot forberedende Kursus udvides og fuldstændiggjøres i 5te og 6te Klasse, at der — om end enkelte ikke udtrykkeligen nævnte Punkter ved en Fortolkning kunne siges at ligge i det Nævnte, saasom Grundtrækkene af Læren om faste og flydende Legemers Ligevægt og Saameget af Bølgebevægelsen, som behøves til Forstaaelsen af Lydlæren — maa tilføjes Noget i ethvert Fald for Realisterne og de Disciple, der, skjønt de i 3die og 4de Klasse følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, benytte 4de Klases Examen som Afgangsexamen, saasom Hovedsætningerne om faste Legemers Bevægelse (Faldet, Pendulet, Kastebevægelsen, Kredsbevægelsen, Stødet), flydende Legemers Bevægelse, Galvanisme (Dampmaskinen, den elektriske Telegraf). Ministeriet

har regnet paa, ikke længe efter Cirkulærets Udgivelse og Kursets Begyndelse at se Skolerne i Besiddelse af en for Øjemedet beregnet Lærebog af Prof. Holten, men som endnu ikke er udkommen. Idet Ministeriet derfor ikke miskjender den for Lærerne opstaaede Vanskelighed og Usikkerhed, maa det dels opfordre dem til at overveje, hvad de selv efter det her i Almindelighed Antydende anse for det Væsentlige til at afrunde og udfylde det i Cirkulærets Fortegnelse betegnede Kursus, stolende paa, at man ikke ved Tilendbringelsen af det første Kursus vil gaa smaaligt irette med dem om Enkeltheder, dels bemærke, at man i det Ringeste i én Skole har fundet Udvej til at tillægge Naturlære 3 ugentlige Timer i 3die og 4de Klasse, og at det maaske ogsaa kunde forsøges, med Bibehold af 2 ugentlige Timer, at give Realdisciplene i 4de Klasse én ugentlig Time til for i den at gjenemgaa visse til Afslutningen nødvendige Afsnit, der for de øvrige Disciple maatte opsættes. Endelig skal Ministeriet ikke lade ubemærket, at man i Aalborg Skole har indført i disse Klasser Lorenz's kortfattede Naturlære istedetfor Holtens Bog, og at den af en Sagkyndig er betegnet som den for et indskrænket Timetal bedst beregnede Bog.

7. Orienterende Oversigt over de Udtalelser, der bleve tilstillede Min. om det Spørgsmaal, som af dette i Novbr. 1875 sattes i Bevægelse „Angaaende en Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole“.

8. Cirkulære fra Min. af 30 Novbr. til samtlige Rektorer og Bestyrere af lærde Skoler. Den i Undervisningsinspektionens Beretning for 1876, der i Aftryk er sendt de lærde Skolers Rektorer og Bestyrere, indeholdte Bemærkning om Inddragelse under Prøven i Latin og Græsk af en Prøve i Antikviteter, Mythologi og Litteraturhistorie har givet en af de lærde Skolers

Rektorer Anledning til Tvivl om Omfanget af de For-
dringer, der i saa Henseende kunne stilles. Han har
med Henviſning til den siden 1850 dannede Praxis og
efter den indskrænkede Tid, som nu er indrømmet Un-
dervisningen i de klassiske Sprog, andraget paa, at Di-
sciplene maatte befries for den Byrde, som en Efterføl-
gelse af Beretningens Ordlyd vilde paalægge dem.

I Anledning heraf og i Overensstemmelse med den
om Sagen yderligere førte Forhandling med Undervis-
ningsinspektionen skal Ministeriet til Efterretning og
Iagttagelse herved meddele Følgende:

Med Inspektionen maa Ministeriet være enig i, at
det er ligesaa ønskeligt som nødvendigt, at der under
Prøven i Latin og Græsk skaffes Sikkerhed tilstede for,
at Kandidaterne ere i Besiddelse af en vis Kundskab i
de nævnte Fag. Paa den anden Side maa det dog er-
kjendes og fastholdes, at der efter den Praxis, der siden
1850 med den tidligere Undervisningsinspektørs Billi-
gelse har udviklet sig baade med Hensyn til Omfanget,
hvori, og Maaden hvorpaa Undervisningen i Antikviteter,
Mythologi og Litteraturhistorie i Skolerne har kunnet
gives, ikke kan blive Spørgsmaal om at betragte dem
som egentlige Bifag, i hvilke der særlig skal examineres.
Denne Praxis er nemlig gaaet ud paa i Forbindelse med
Undervisningen i det Sproglige at give Disciplene saa-
meget af de nævnte Fag, som Forstaaelsen af de For-
fattere, der læses, og hvori der altsaa ved Examen kan
prøves, med Nødvendighed kræver. Heraf følger at det,
der kan gjøres til Gjenstand for Prøve, bliver Noget,
som staar i nær og umiddelbar Forbindelse med den
Forfatterlæsning, som den enkelte Skoles Kandidater
opgive, og just derfor, udenfor det almindelige Grund-
lag, som maa forudsættes som uundværligt for Forstaa-
elsen af enhver klassisk Forfatter, kan blive noget til-

dels Forskjelligt ved de forskjellige Skoler. I det Prøven og som Følge heraf Undervisningen fremdeles vil være at rette herpaa, og hvorefter det vil være ligegyldigt, om den berører det ene eller det andet af de nævnte Bifag, skal Ministeriet, med Hensyn til at der tillige er ytret Tvivl om, hvorvidt der til en saadan Prøve vil under Examinationen kunne levnes den nødvendige Tid, kun tilføje, at det er en Selvfølge, at man ved Lægningen af Examensschemaet herpaa maa indrette sig.

9. Oplysning om Discipelfrekvensen og Beneficforeelingen i de offentlige lærde Skoler for Skoleaaret 1876—77.

6. Bibliothek og Samlinger.

Siden forrige Aars Beretning er til Bibliotheket anskaffet følgende Bøger.

A. Nyere Sprogs Litteratur.

Andersens (H. C.) samlede Skrifter. H. 1—17.

Andersen (Breve til H. C.) Udg. af C. St. A. Bille og Nik. Bøgh. Kbh. 1877.

Arentzen, Kr.: Baggesen og Oehlenschläger. VI.

Bellman, C. M.: Skrifter. Ny samling utg. af C. Eichhorn. H. 1 2. Stockholm 1876.

Brahei (Tychonis) et ad eum doctorum virorum epistolæ nunc primum coll. et ed. a F. R. Friis. Fasc. I. Havnæ (1876).

Brandes, G.: Søren Kierkegaard. En kritisk Fremstilling i Grundrids. Kbh. 1877.

— —: Danske Digtere. Charakterbilleder. Kbh. 1877.

Bruun, Chr.: Samfundet til d. da. Literaturs Fremme i Tidsr. 1827—1877. Kbh. 1877.

- Byron: Udv. dram. Digte og Fortæll. Overs. af Lembecke.
H. 6.
- Engelhardt, Conr.: Thorsbjerg Mosefund. Kbh. 1863.
4to.
- — Fynske Mosefund Nr. II. Vimose Fundet. Kbh.
1869. — 4to.
- For Nordens Ungdom. 1876, Maj.
- Goldschmidt, M.: Livs Erindringer og Resultater. I. II.
Kbh. 1877.
- Grundtvig, Sv.: Danmarks gl. Folkeviser. IV, 4.
- Hammerich, Fr.: Nordens ældste Digt, opl. og overs.
Kbh. 1876.
- Heltasagaer (Nordiske). Paa Dansk ved Fr. Winkel
Horn. Kbh. 1876.
- Ingemanns (B. S.) Samlede Skrifter. Første Afdel.
(Dramat. Digte.) D. 1-6. Kbh. 1843.
- (Kierkegaard, S.) H. P. Barfod: Af S. K.'s Efterladte
Papirer. 1847.
- Konung Erik XIV:s krönika — af Dan. H. Hund. Ef-
ter Äldre Handsk. utg. af F. A. Dahlgren. Stockholm
1847.
- Kristensen, E. T.: Gamle jy. Folkev. H. 5.
- Maurer, Konr.: Island von seiner ersten Entdeckung bis
zum Untergange des Freistaates. München 1874.
- Munch, P. A.: Samlede Afhandl., IV, 4—7.
- Møller, P. L.: Lyriske Digte. Kbh. 1840.
- Månedskrift (Nordisk). 1876, Maj—1877, April
- Overskou: Den danske Skueplads. B. VI og VII, H.
12—15.
- Ranchs (Hieron. Justesen) danske Skuespil og Fugle-
vise. Udg. ved S. Birket Smith. Kbh. 1876—77.
- Rothe, Tyge: Tale til Minde om Gerner. Kbh (1788).
- Tidsskrift (Nord.) for almindann. og underhold. Læs-

- ning (Fortsætt. af „For Nordens Ungdom“). 1776, Juni—1877, Marts.
- Wadstena kloster-reglor. Efter gamle Handskr. utg. af C. F. Lindström. Stockholm 1845.
- Wergeland (Breve fra Henr.). Udg. af H. Lassen. Christiania 1867.
- Aarbøger for nord. Oldk. og H. 1876.

-
- Herders's (J. G. v.) sämmtliche poetische Werke. B. 1—12. Wien 1818.
- Grimm, J. u. W.: Deutsch. Wörterb. IV, 1, 9. IV, 2, 10.

-
- Elze: Lord Byron. H. 2—4.
- Grose, Fr.: A glossary of provincial and local words used in England. London 1839.
- Taine, H.: Den engelske Literaturs Historie. D. 4. Den nyere Tid i England. Overs. af H. S. Vodskov. Kbh. 1877.

B. Græsk og latinsk Filologi.

- Aristophanes: Ausgewählte Komoedien. Erkl. von Theod. Koch. Bändch. 2. Die Ritter. Leipzig 1853.
- Josephi (Flavii) opera omnia ab Imm. Bekkero recogn. Vol. I.—VI. Lipsiæ 1855. 56.
- Luciani Samosatensis Opera, quæ quidem extant, omnia Græce et Latine — una cum G. Cognati et Jo. Sambuci Annotationibus. Per Sebast. Henricpetri Basileæ (1563). (Skj. af Dr. Dircks i Gram.)
- (Lykurg.) Kommentar til L.s Tale mod Leokrates. Af F. Nutzhorn. Kbh. 1859.
- Lysias: Ausgewählte Reden. Für d. Schulgebr. erkl. von Herm. Frohberger. Bändch. 1—3. Leipzig 1866—71.
- Pindari Olympia etc. Cæterorum octo Lyricorum carmina. Edit. V Græcolatina. Apud Paul. Stephanum 1612.

Thucydides, erkl. von J. Classen. B. 1. 2. Berlin 1862.
63. — B. 3. Zweite Aufl. Berlin 1875.

Ciceronis (M. Tullii) opera quæ supersunt omnia ex recens. J. C. Orellii. Edit. alt. emend. Cur. J. C. Orellius et J. G. Baiterus (vol. IV Bait. et Halmius). Vol. I—IV. Turici 1845—61.

Justinus. Trogi Pompei hist. Philipp. epitoma. Rec. J. Jeep. Edit. minor. Lipsiæ 1862.

Lange, Ludv.: Römische Alterthümer. B. I. II. III, Abth. 1. Berlin 1863—71.

Baudii (Domin.) Amores, Ed. Petro Scriverio Amstelodami 1638. (Skj. af Dr. Dircks i Gram.)

Dictionnaire des antiquités gr. et rom. Fasc. V.
Jahresberichte über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft, herausgeg. von C. Bursian. Jahrg. IV, H. 1. 2. Berlin 1877.

D. Pædagogik. Undervisningsvæsen.

Engelstoft, L.: Efterretninger ang. Kbhns Universitet, Sorøe Acad. og de lærde Skoler. Første Aargang. 1823. Kbh.

Goos, C.: Aarvog for Kbhns Univers. osv. 1873—75. Kbh. 1876.

Indbydelsesskrifter:

1. Fra Kbhns Universitet. (C. W. Smith: De verbis imperfect. et perfectivis in lingvis Slavon. — J. L. Using: Om Græk. og Rom. Huse).
2. Fra danske Skoler for 1876: Aalborg Kathdsk. (Rektorindsætt.) — Aarhus Kathdsk. — Borgerdydsk. i Kbh. — Do. paa Kristianshavn. — Fredericia Lat.-

- og Realsk. -- Frederiksborg l. Sk. (I. C. Berg: Skolernes Forbindelse. II. Samme: Den asiat. Literatur. (Fortsættelse). -- Haderslev Lær. Sk. -- Helsingørs høj. Realsk. (V. Lassen: Et Bidrag til Helsingørs Hist.) -- Herlufsholms l. Sk. -- Horsens l. Sk. (C. Iversen: Et Forslag til en nærm. Forbind. mellem Almuesk. og d. l. Sk.) -- Krebs's Forbsk. -- Metropolsk. (C. J. Fogh: Bemærkn. ang. en Forb. m. Almuesk. og d. l. Sk.) -- Nykjøbing Kathdsk. -- Odense Kathdsk. (K. Schmidt: Oversigt over de vigtigste baade experim. og theor. Undersøg. af Lysets Farvespred. ved Brydn.) -- Randers l. Sk. (F. E. Hundrup: Lærestanden -- i Ebeltoft, Grenaa, Hobro, Mariager og Skive.) -- Roskilde Kathdsk. -- Rønne høj. Realsk. -- Slagelse Realsk. (E. Zeuthen: Kortfattet Trigonometri for Semin. og Realsk.) -- Sorø Akad. Sk. (Udv. Breve af L. Smith, medd. af J. H. Bang.) -- Lat.- og Realsk. i St. Kongensgade. -- Vejle Amts høj. Realsk. -- Det v. Westenske Inst. -- Viborg Kathdsk. (I. H. H. Lefolii: Om Sk. som væsentl. medvirk. til Staudsomskiiftu. -- II. A. Feddersen: Naturhist. ved Optagelsespr. og i Sk.) -- Vordingborg Realsk. -- Reykjavik l. Sk. (for 1875. -- Supplem. til isl. Ordbøger).
3. Fra norske Sk. for 1875: Arendal off. Sk. -- Bergens Kathdsk. -- Frederikshalds off. Sk. (H. Blom: En Meddel. fra Kristendommens ældste Tid -- m. m.) -- Gjertsens Sk. (Kr. Lassen: Lidt fra preussiske Skoler.) -- Kristiania Kathdsk. -- Laurvigs off. Sk. -- Lillehammers Sk. -- Molde Sk. (Kongl. Resolut. og Depart.-Skriv. vedrørende Skoleloven af 17 Juni 1869.) -- Skiens off. Sk. -- Stavanger off. Sk. (Hougland: Udv. Regne-Opgaver for Middelsk. 3 øverste Kl.) -- Thronhjems Kathdsk. (Fr. Lütke: Ordforl. og Anmerkn. til H. H. Petersens franske Læsebog.) -- Aalesunds

off. Sk. — Aars og Voss's Latin- og Realsk. (J. Aars: Zeus.)

4. Fra svenske Skoler for 1876: Christianstad (Desuden: Inbjudn. till invign. af Sk. nya Lærohus.) — Falun. (F. lärowerkskollegii utlåtande öfv. Komiterades förslag til stadga för rikets alm. läroverk.) — Gefle. — Göteborg. — Göteborgs Real-Gymnasium. — Halmstad. (H. F. Hult: Et jämförende blik på undervisningsväs. i Sver. före och efter 1849.) — Helsingborg. (N. Bengtsson: Om presens partic. på —ing i Engelskan etc.) — Hernösand. — Hudiksvall. — Jönköping. — Kalmar. — Karlskrona. — Karlstad. (J. Wallinder: Några strödda anmärkn.) — Linköping. — Luleå. (Utkast till Studieplan för undervisn. i Modersmålet.) — Lund. — Lunds priv. elementarsk. — Malmö. (O. Nielsen: Danm. uppträd. i d. Sv. Tronföljarefrågan 1739—1743.) — Norrköping — Nyköping. — Skara (The First Canto of Runeberg's Nadeschda, transl. into Engl.) — Stockholm. (A. Klint: Utelemnande af Artikeln vid franska Noms Communs.) — Do. nya elementarskolan. (K. G. Helström: Om plana likformiga figurer). — Srengnäs. (J. A. Drysén: Str. lärov. Arkiv.) — Umeå. — Upsala. (P. F. L. Bagge: De syntaxi Propertiana.) — Wenersborg. — Wallinska flickskolan. — Westervik. — Westerås. — Wexjö. — Wisby. — Örebro. — Östersund.

Møller, Otto: Til Alvor i Skole- og Folkeliv. Fire Fo. drag. Kbh. 1876.

Rovsing, K.: Bidrag til praktisk Pædagogik. Om Undervisningens Stof. Kbh. 1876.

— —: Fra et Besøg i de amerikanske Skoler. Kbh. 1876.

Rørdam, H.: Kbhns Univ. Hist. osv, III, 5.

- Tidsskrift (Nord.) for Philol. og Pædag. Ny Række.
 II, 3. 4. — Nordisk Tidsskr. for Filologi. Ny Række.
 III, 1.
 Østergaard, H.: Om Fortsættelsesskolevæsenets Organis.
 og Result. i forskj. Egne af Tydskland, Schweiz og
 Frankrig. Aalborg 1877.

E. Theologi.

- Doré, G.: Bibelen i Billeder. Lev. 16—22.
 Nissen: Samt. over d. bib. Hist. H. 8—11.
 Scharling, C. Henr.: En Pilgrimsfærd i det hellige Land.
 Halvdel 1. 2. Kbh. 1876.

-
- Bungener, F.: Calvin, hans Liv, hans Gjerning, hans
 Skrifter, Overs. af O. Arlaud. Kbh. 1877.
 Gjellerup, S. M.: Biskop Jens Dinesen Jersin. Kbh.
 1868—70.
 Helveg, L. N.: Den Danske Kirkes Historie til Refor-
 mationen. D. 1. 2. Kbh. 1862—70.
 Jørgensen, A. D.: Den nordiske Kirkes Grundlæggelse
 og første Udvikling. H. 1—3.
 Nielsen, Fr.: Romer-Kirken i det nittende Aarhundrede.
 En hist. Skildring. — Pavedømmet. Kbh. 1876.
 Samlinger (Ny kirkehist.) 2den Ræ., B. 2—6. 3die Ræ.
 I, 1—3.

F. Filosofi.

- Høffding, H.: Den humane Ethik. Kbh. 1876.

G. Geografi.

- Asmussen, A. F.: Ny geistlig Stat. Kbh. 1876.
 Bergsøe, V.: Rom und. Pius d. 9de. H. 21—28.
 Bugge's (Thomas) Reise til Paris i Aarene 1798 og
 1799. Kbh. 1800.

- Darwin, Ch.: Reise om Jorden. Paa Dansk ved E. C. Hansen og A. Jørgensen. Lev. 1—10.
- Diplomatarium (Kbhns). III, 2.
- Fabricius, O.: Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie. H. 1. 2. Odense.
- Falbe-Hansen, V., og Scharling, Will.: Danmarks Statistik. H. 1. 2.
- Hanck, J. H. T.: Kong Frederik den Anden og Oluf Bagger. Odense 1837.
- Indberetning om den af Prof. Johnstrup foretagne Undersøgelsesreise paa Island 1876. Kbh. 1877.
- Livingstones tredie — Reise. H. 9—14.
- Lunn, F.: Knabstrup i ældre og nyere Tid. Kbh. 1876.
- Meddelelser (Statist.) B. 12.
- Richardson, Jacob: Hallandia antiqua et hodierna. Stockholm 1752. Fol.
- Saml. til jydsk Hist. og Topogr. IV, 1. 2.
- Scharling, Will.: Handelsballancens Betydning og rette Opgjørelse. Kbh. 1876.
- Storm, Gust.: Minder fra en Islandsfærd. Christiania
- Säve, P. A., og Bergman, C. J.: Gotland och Wisby i taflor. Stockh. o. Köpenh. 1858. Tværfol.
- Tabelværk (Statistisk). 3die Række. B. 30.

H. Historie.

- Archiv (Histor.) 1876, Marts—1877, Marts.
- Scherrer, Joh.: Die Gallier und ihre Verfassung. Heidelberg 1865.
- Schmidt, V.: Assyriens og Ægyptens Gamle Historie. D. 2.
-
- Abrahams, N. C. L.: Meddelelser af mit Liv. Udg. af Arth. Abrahams. H. 1—5. Kbh.
- Abrahamson, F.: V. H. F. A. Læssøe. Et biografisk Udkast. Kbh. 1869.

- Clausen, H. N., og Schouw, J. F.: Ved Thronskiftet 1848. Kbh. n.
- Hojer, Andr.: König Friederich des Vierten glorwürdigstes Leben. Tondern. 1829.
- Krig (Den dansk-tydske) i Aar. 1848—50. — udg. af Generalstaben. II, 2, 2.
- Magazin (Dansk). 4de Ræ. IV, 3.
- Nathansen, M. L.: Historisk Fremstilling af Jødernes Forhold og Stilling i Danmark. Kbh. n. 1860.
- Rosenørn, M. H.: Grev Gert osv. H. 4.
- Samlinger (Danske). 2den Ræ. V, 1—3.
- Steenstrup, Joh. C. H. R.: Normannerne. B. 1. Indledning i Normannertiden. Kbh. n. 1876.
- Tidsskrift (Histor.) 4de Ræ., V, 4.
- Tschernings (Af A. F.) efterl. Pap. II. Lev. 1—4.
- Urkundensammling der Gesellsch. für Schl.-Hist.-Lau. Geschichte. IV, 2.
-
- Hofberg: Sv. biogr. Handlex., H. 11—14.
- Lanfrey: Napol. d. F.s Hist. H. 18—21.
- Malmström: Sveriges polit. Historia osv. D. 5.
- Sann och rettmätigh orsak, Hwarföre — Här Johan then tridie, Sweriges — nu rette reger. Konung, Och — Her Carl — Hertigh til Suderm. —, samt Rykezens Råd — haffue dömdt och afsatt Kon. Erich then Fiortonde. Actum Holmiæ — 1569. (Slutn. mangler).
- Thierry, Aug.: Erzählungen aus den merovingischen Zeiten. Aus d. Franz. Neue — Ausg. Th. 1. 2. Elberfeld 1857.
- Tidsskrift (Norsk hist.) IV, 2. 3. — 2den Ræ. I, 1.
- (Wergeland, N.): En sandfærdig Beretning om Danmarks politiske Forhold imod Kongeriget Norge. 2det Oplag. Christiania 1817.

I. Mathematik.

- Jørgensen, G. S.: Kortfattet Lærebog i Astonomien. Kbh. 1859.
- Petersen, Jul.: Metoder og Theorier til Løsning af geometr. Konstruktioner. Kbh. 1866.
- Steen, A.: Elementær Algebra. 5te Udg. Kbh. 1874.
- Termansen, Chr.: Populair Veiviser blandt Stjernerne, s. 1. et a.

K. Naturvidenskab.

- Jørgensen, S. M.: Kemiens Begyndelsesgrunde til Brug for Skoler. Forkortet Udg. Kbh. 1876.
- Kjerulf, Th.: Istiden. Kbh. 1876.
- Loreaz, L.: Kortfattet Naturlære. 2den Udg. Kbh. 1874.
- Paulsen, A.: Naturkræfterne. Lev. 15—18.
- Schmidt, K.: Mindre Lærebog i Fysik til Brug for Latinskoler osv. Odense 1876.
- Tidsskr. for Phys. og Ch., XV, 2—12. XVI, 1—3.

-
- Darwin, Charles: Menneskets Afstamning og Parringsvalget. Overs. af J. P. Jacobsen. B. 1. 2. Kbh. 1874. 75.
- Hansen, Em. Chr.: De danske Gjødningssvampe. Kbh. 1876. (Skj. af Forf.)
- Kjærbølling, N.: Skandin. Fugle. 2den Udg. H. 5—10. Tidsskr. for popul. Fremst. af Naturvid. 5te Ræ., III, 2—6. IV, 1. 2.

L. Lovkyndighed.

- Samling af Love og Anordn. 1875—77, H. 1.
- Skibsted: Love og Expedit. vedk. Kirke- og Skolevæsen. Ny Række. 1875—77. H. 1.

M. Lægevidenkaab.

Krenchel, Vald.: Amblyopia centralis. Kbh. 1876.

N. Encyklopædi.

Aarsberetn. og Meddel. fra d. St. kong. Bibl. III, 1.

Tidende (Ribe Stifts) for 1876. (Skj. af Redakt. Stegmann).

Q. Skjøn Kunst.

Høyens (N. L.) Skrifter. H. 6.

Den fysiske Samling har haft følgende Tilvæxt: Luftskrue. Bøjet Glasrør til at vise Mariottes Lov. Barometerør. Boyles Ventil. Heronskugle. Turbine (Segners Mølle). Centrifugalbøjle. Tonepipe med Fod. Dampcylinder med Glider og Krumtap (Gjennemsnitsmodel). Maximums- og Minimumsthermometer. 5 tomme Thermometerør. Elektromagnet med Telegrafapparat. Galvanoplastisk Apparat. 14 Al. Kobbertraad. Hulspejl og Planspejl. Prisma paa Stativ. Vinkelspejl til at stille paa en inddelt Bue. Skjævt Parallelepipedum af Glas til Brydningsvinkler. Papirskjerm. 3 Lindser med tilhørende Stativ. Snurre med Farveskive. Stereoskopkasse med Billeder. Laterna magica med Billeder. Kalejdoskop.

7. Skolens Beneficier.

Det forudskikkes her til Underretning for Forældre og Værger, at Ansøgning om fri Skolegang eller Stipendier, der kan stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa

indgives til sidstnævnte ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden 1ste Septbr. Den ansøgende maa give fuldstændig Oplysning om sin Formuesstilling og ledsage den med Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. For den, der allerede har nydt et Beneficium, behøver der ikke fremdeles at ansøges. For at opnaa Beneficium kræves et Aars Skolegang. Realisterne kunne kun faa fri Undervisning, intet Pengestipendium.

A. De Beneficier, hvortil Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udnævner efter Rektors Indstilling, have i Skoleaaret 1876—77 været saaledes fordelte:

1. Fri Undervisning: J. Jensen, F. J. d'Origny, J. C. Petersen, C. S. Blinkenberg, A. A. Kinch, C. J. Lange, N. J. F. Horsbøl; desuden som Lærersønner: V. J. Kinch, T. R. L. Krarup, T. F. Riis og A. J. Kinch.

2. Af disse Gratister have følgende desuden nydt Stipendium:

120 Kr.: J. Jensen, J. C. Petersen, V. J. Kinch og C. S. Blinkenberg; 90 Kr.: F. J. d'Origny, T. R. L. Krarup og C. J. Lange; 60 Kr.: A. A. Kinch.

3. Stipendium uden fri Undervisning som Bidrag til Skolepengenes Udredelse:

120 Kr.: T. L. Schiøler, A. F. Sodemann, K. Johansen, P. Dircks og O. Fischer; 90 Kr.: J. R. Petersen; 60 Kr.: J. S. Lindbæk, P. S. Thomsen, P. J. Søgaard, F. G. G. Svendsen og E. L. V. C. Bovien.

B. Det Borchske Legat (49 Kr. 40 Ø. til lige Deling mellem 2) har været tillagt Student J. A. Ohrt og Discipel J. C. Petersen.

C. Det Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner, som bortgives af Lensgreve Moltke-Bregentved,

(80 Kr. aarlig) har været tillagt F. J. d'Origny og F. G. G. Svendsen.

D. Nis Nissens Legat uddeltes i December af Lærerkollegiet saaledes:

Af de 4 Femtedele (856 Kr.) for uformuende Disciple, der vise god Opførsel:

100 Kr.: J. C. Petersen, T. L. Schiøler, K. Johansen, C. J. Lange, (for de 3 første tillige Flidsbelønning); 78 Kr.: A. A. Kinch, E. L. V. C. Bovien (for begge tillige Flidsbelønning); 60 Kr.: J. Jensen, F. J. d'Origny, A. F. Sodemann, C. S. Blinkenberg (tillige som Flidsbelønning), P. J. Søgaard.

Af den ene Femtedel (214 Kr.) for Disciple, som udmærke sig ved Flid og Sædelighed uden egentlig at trænge til Understøttelse:

27 Kr.: C. V. J. Balslev; 25 Kr.: T. R. L. Krarup, C. Hansen, N. J. Lütken; 16 Kr.: L. H. Finemann, J. S. Lindbæk, P. S. Thomsen, A. P. Andersen, H. M. Hansen, A. J. Kinch og O. Svensson.

De hjemfaldne Oplagspenge, 227 Kr., tildeltes Studenterne Chr. Ferslev med 100 Kr., V. Bloch med 77 Kr., C. H. Haunstrup med 50 Kr.

8. Udtog af Skolens Regnskab for 1876—77.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1.	Beholdning fra 1875—76	3947	83
2.	Rest af Arvefæsteafgift for 1875	990	37
3.	Forudbetaling paa do. for 1876	379	58
4.	Rest af Tiende for 1875.....	3988	44
5.	Forudbetaling paa do. for 1876	1620	2

At overføre 10926 24

	Kr.	Ø.
Overført	10926	24
6. Indtægter af Kirker og Præstekald for Regnskabet 1876—77	705	45
7. Renter	1004	72
8. Skolekontingenter	4514	„
9. Indtægter af Hospitaller	814	11
10. Forskjellige ubestemte og ekstraordinære Indtægter	„	„
11. Pro Balance Konto for 1875—76	„	„
12. Tilskud fra den almindelige Skolefond	24700	„
13. Efter Decision	„	20
14. Indeholdt til Dækning af Præmier for Lærere	1576	54
15. Renter af deponerede Effekter	180	„
16. Teilmanns Legat til Bibliotheket	120	„
17. Stipendiefonden	3408	3
18. Thurah Falsters Legat	138	62
19. Nis Nissens Legat	1114	23
20. Borchs Legat: Fra Universitetskvæsturen	49	40
Summa	49251	54

Udgift.	Kr.	Ø.
1. Skatter forsaauidt de udredes af Skolevæsenet selv	324	37
2. Ved Tiendeoverdragelser	83	71
3. Tilbagebetalte Skolepenge for en Discipel	15	„
4. Efter Decision	„	12
5. Gager til Lærere	23212	63
6. Tilsyn med Samlingerne	64	„
7. Pedellens Løn	299	„
8. For Timeundervisning	1111	75
9. Pensioner og Vartpenge	1542	12
At overføre	26652	70

	Kr.	Ø.
Overført	26652	70
10. Bibliothek og videnskabelige Apparater	675	43
11. Bygningsudgifter	6753	84
12. Inventariets Vedligeholdelse	300	„
13. Godtgjørelse til Lærere for Afsavn af Embedsbolig	204	„
14. Brændsels- og Belysningsforbrødenheder	1108	27
15. Skatter og Afgifter, navnlig de kommu- nale	203	61
16. Regnskabsførelsen	720	„
17. Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter	871	25
18. Til Undervisning i Skydevaabens Brug	148	2
19. Forskud af Præmier for Lærere	1561	70
20. Renter af deponerede Effekter	180	„
21. Stipendiefonden	2638	62
22. Thurah Falsters Legat	138	62
23. Nis Nissens Legat	1114	23
24. Borchs Legat til en Discipel for 2 Aar Saldo Kassebeholdning d. 31 Marts 1877	49 5931	40 85
Balance	49251	54

9. Skolens Afgang- og Aarsexamen.

Den skriftlige Del af Afgangsexamen og af IV Klasses Aarsexamen afholdes d. 15de og 16de Juni; til samme Tid aflægges V Klasse den skriftlige Prøve; for de øvrige Klasser afholdes den skriftlige Examen d. 29 og 30 Juni og 2den Juli.

Den mundtlige Del af Prøverne finder Sted i følgende Orden*):

*) De efter Klokkeslettet opførte Bogstaver betegne Examinationslokalet: a Syngesalen, b I Klasse, c II Klasse, d III Klasse Værelse; i Naturlære og Naturhistorie examineres i de Rum, hvori der undervises i disse Fag.

Afgangsexamen.

Onsdag d. 11 Juli: Kl. 8 Græsk; Kl. 1 Historie; Kl. 6 Oldnordisk.

Torsdag d. 12 Juli: Kl. 8 Latin; Kl. 1 Engelsk; Kl. 6 Fransk.

Fredag d. 13 Juli: Kl. 8 Naturlære.

Skolens Aarsexamen.

Onsdag d. 4 Juli.

V Kl.	8—10½.	a.	Latin, Krarup.
III Kl.	2—4½.		Naturhistorie og (m.-n.) Naturlære, Ramsing.
II Kl.	8—11.	b.	Tysk, Trugaard.
I Kl.	8—11.	c.	Religion, Øllgaard.

Torsdag d. 5 Juli.

V Kl.	8—10.	a.	Græsk, Krarup.
IV Kl.	10—12.	a.	Fransk, Trugaard.
III Kl.	8—10½.	b.	Religion, Øllgaard.
	2—4	d.	Latin, Kinch.
II R og I R	2—5.	c.	Engelsk, Riis.
I Kl.	8—11.	c.	Geografi, Ramsing.

Fredag d. 6 Juli.

V Kl.	8—9½.		Naturlære, Ramsing.
IV Kl.	8—9½.	a.	Græsk, Fraas.
II Kl.	9½—12.	b.	Geografi, Ramsing.
II st. Kl.	10—12.	d.	Fransk, Trugaard.
II R	10—11.	c.	Dansk, Øllgaard.

Om Eftermiddagen fra Kl. 2 prøves de ny anmeldte.

Lørdag d. 7 Juli.

V Kl.	8—9½.	a.	Oldnordisk, Kinch.
IV Kl.	10—12.	a.	Geografi, Fraas.
III Kl.	8—9½.	d.	Græsk, Riis.

II Kl.	2 - 5.	c.	Historie, Trugaard.
I Kl.	8 - 11.	c.	Dansk, Øllgaard.
	2 - 5.	b.	Mathematik, Salto.

Mandag d. 9 Juli.

V Kl.	8 - 10.	a.	Historie, Fraas.
IV Kl.	2 - 4.		Naturhistorie, Ramsing.
III Kl.	2 - 5.	c.	Tysk, Trugaard.
II st. Kl.	10 - 12.	d.	Latin, Fraas.
I Kl.	8 - 11.		Naturhistorie, Ramsing.
I st. Kl.	2 - 4.	d.	Latin, Kinch.
	Kl. 5.		Alle Klasser Gymnastik.

Tirsdag d. 10 Juli.

V Kl.	10 - 12.	a.	Fransk, Trugaard.
IV Kl.	8 - 10.	a.	Tysk, Trugaard.
III Kl.	8 - 12.	d.	Mathematik, Salto.
	2 - 5.	b.	Geografi, Fraas.
II Kl.	10 - 12.	c.	Religion, Øllgaard.
I Kl.	2 - 5.	d.	Tysk, Øllgaard.

Onsdag d. 11 Juli.

IV Kl.	4 - 6.	c.	Historie, Øllgaard.
II Kl.	8 - 12.	b.	Mathematik, Salto.
I st. Kl.	2 - 4.	b.	Fransk, Trugaard

Torsdag d. 12 Juli.

IV Kl.	5.	b.	Latin, Kinch.
III Kl.	2 - 4½.	c.	Historie, Øllgaard.
II Kl.	2 - 5.		Naturhistorie, Ramsing.

Fredag d. 13 Juli.

V Kl.	10½ - 12	d.	Engelsk, Riis.
IV Kl.	12.	a.	Mathematik, Salto.
III Kl.	8 - 11.	b.	Fransk, Trugaard.
I Kl.	8 - 11.	c.	Historie, Øllgaard.

Løverdags d. 14 Juli Kl. 10 Sangprøve og umiddelbart derefter Bekjendtgjørelse af Examens Udfald, Dimission og Omflytning. Derefter begynder Sommerferien, der varer til Onsdagen d. 15 August Kl. 2.

Onsdagen d. 15 August Kl. 8 prøves de af de ny anmeldte, som ikke have kunnet møde d. 6 Juli.

Disciplenes Forældre og Værger saa vel som enhver anden, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære de mundtlige Prøver, Sangprøven og Slutningsmødet.

Ribe Kathedralskole i Juni 1877.

M. Krarup.

1877.